

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA DROGOWEGO

przez policjanta pełniącego służbę patrolową

asp. szt. Artur Kacprzak

Zakład Służby Prewencyjnej CSP

Każdy policjant może znaleźć się w sytuacji, kiedy bezzwłocznie musi się udać na miejsce zdarzenia drogowego i wykonać na miejscu wstępne czynności. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia do czasu przyjazdu załogi ruchu drogowego to jedna z najważniejszych czynności wykonywanych podczas likwidacji skutków zdarzenia drogowego. Ma ono na celu niedopuszczenie do pogorszenia się sytuacji w miejscu zdarzenia, tj. do zwiększenia się liczby ofiar czy też powstania zagrożenia dla bezpieczeństwa innych osób. Ponadto właściwe zabezpieczenie miejsca zdarzenia uchroni przed zniekształceniem lub nawet zniszczeniem ślady kryminalistyczne, które często są jedynym źródłem wiedzy o przyczynach i przebiegu zdarzenia drogowego. Jak najszybsze dotarcie do miejsca zdarzenia i jego prawidłowe zabezpieczenie prowadzi do uzyskania możliwie najobszerniejszego materiału dowodowego, a w konsekwencji do bardziej szczegółowego wyjaśnienia sprawy. Dlatego też każdy policjant powinien wiedzieć, jak prawidłowo wykonać tę czynność, aby umożliwić i ułatwić pracę policjantom ruchu drogowego i aby sprawca zdarzenia nie uniknął odpowiedzialności za swój czyn.

Podstawy prawne zabezpieczenia miejsca zdarzenia drogowego

Wszyscy policjanci mają obowiązek zabezpieczyć miejsce zdarzenia, w tym również zdarzenia drogowego. Wynika to z przepisów zawartych w zarządzeniu nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym¹.

§ 35

1. W razie otrzymania informacji o przestępstwie lub wykroczeniu w rejonie pełnienia służby, policjanci meldują o tym fakcie dyżurnemu jednostki Policji, a następnie bezzwłocznie udają się na miejsce wydarzenia. [...]

§ 36

Na miejscu wydarzenia policjanci powinni w szczególności:
1) udzielić lub spowodować udzielenie pierwszej pomocy osobom, których życiu lub zdrowiu zagraża niebezpieczeństwo, a w razie potrzeby zapewnąć wezwanie kwa-

- lifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe;
- 2) uniemożliwić sprawcy kontynuowanie działań naruszających porządek prawny i w miarę możliwości zatrzymać sprawcę;
- 3) podjąć pościg za sprawcą wydarzenia, jeżeli istnieją ku temu warunki;
- 4) **zabezpieczyć miejsce wydarzenia przed zatarciem śladów i innych dowodów;**
- 5) zebrać możliwie najwięcej informacji o wydarzeniu i jego sprawcach oraz ustalić świadków.

Definicje

Miejsce zdarzenia – to obszar (przestrzeń), gdzie doszło do przestępczego działania człowieka lub zaistniało jakieś zjawisko, w wyniku którego zaistniały zmiany w obiektywnej rzeczywistości – powstały ślady kryminalistyczne².

Zdarzenie drogowe – wypadek drogowy albo kolizja drogową³.

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA DROGOWEGO

Wypadek drogowy – zdarzenie drogowe, w wyniku którego jest osoba zabita albo ranna⁴.

Kolizja drogowa – zdarzenie drogowe, w którym powstały wyłącznie straty materialne⁵.

Zabezpieczenie miejsca zdarzenia – to zespół różnych czynności zmierzających do ochrony tego miejsca przed niepożądanym działaniem człowieka oraz do zabezpieczenia śladów i dowodów przed zatarciem lub utratą, zniszczeniem, a także działań mających na celu ujawnienie źródeł informacji o zdarzeniu i osobach z nim związanych oraz przerwanie zdarzenia i zapobieżenie dalszym jego skutkom⁶.

Ślady kryminalistyczne – zmiany w obiektywnej rzeczywistości, które jako spostrzegalne znamiona po zdarzeniach będących przedmiotem postępowania mogą stanowić podstawę do odtworzenia i ustalenia przebiegu tych zdarzeń zgodnie z rzeczywistością⁷.

Przestępstwo – czyn zabroniony pod groźbą kary jako zbrodnia albo występki, przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia, bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy⁸.

Wykroczenie – czyn społecznie szkodliwy (nawet w stopniu znikomym), zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany⁹.

Uczestnik ruchu – pieszy, kierujący, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze¹⁰.

Osoba najbliższa – małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu¹¹.

Odpowiedzialność karna sprawców zdarzeń drogowych

Sprawcy zdarzeń drogowych ponoszą odpowiedzialność karną za popełniony czyn, w zależności od tego, czy jest to katastrofa, wypadek czy kolizja. Odpowiedzialność tę określają odpowiednie przepisy Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń.

Kodeks karny

Art. 173

- § 1. Kto sprowadza katastrofę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym zagrażającą życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

- § 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 174

- § 1. Kto sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 177

- § 1. Kto, naruszając, chociażby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, powoduje nieumyślnie wypadek, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała określone w art. 157 § 1 (tj. lekki lub średni uszczerbek zdrowia), podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Jeżeli następstwem wypadku jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 3. Jeżeli pokrzywdzonym jest wyłącznie osoba najbliższa, ściganie przestępstwa określonego w § 1 następuje na jej wniosek.

Kodeks wykroczeń

Art. 86

- § 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega karze grzywny.
- § 2. Kto dopuszcza się wykroczenia określonego w § 1, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 przez osobę prowadzącą pojazd można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

Art. 98

Kto, prowadząc pojazd poza drogą publiczną, strefą zamieszkania lub strefą ruchu, nie zachowuje należytej ostrożności, czym zagraża bezpieczeństwu innej osoby, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Obowiązki uczestników zdarzenia drogowego

Czynności, które są zobowiązani podjąć uczestnicy zdarzenia drogowego, są określone w **ustawie – Prawo o ruchu drogowym**.

Art. 44

1. Kierujący pojazdem w razie uczestniczenia w wypadku drogowym jest obowiązany:
- 1) zatrzymać pojazd, nie powodując przy tym zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
  - 2) przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku;

- 3) niezwłocznie usunąć pojazd z miejsca wypadku, aby nie powodował zagrożenia lub tamowania ruchu, jeżeli nie ma zabitego lub rannego;
  - 4) podać swoje dane personalne, dane personalne właściciela lub posiadacza pojazdu oraz dane dotyczące zakładu ubezpieczeń, z którym zawarta jest umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, na żądanie osoby uczestniczącej w wypadku.
5. Jeżeli w wypadku jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest obowiązany ponadto:
- 1) udzielić niezbędnej pomocy ofiarom wypadku oraz wezwać zespół ratownictwa medycznego i Policję;
  - 2) nie podejmować czynności, które mogłyby utrudnić ustalenie przebiegu wypadku;
  - 3) pozostać na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie zespołu ratownictwa medycznego lub Policji wymaga oddalenia się – niezwłocznie powrócić na to miejsce.
4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do innych osób uczestniczących w wypadku.

Uczestnicy zdarzenia drogowego niestosujący się do powyższych przepisów mogą ponieść odpowiedzialność karną. Określają ją odpowiednie przepisy Kodeksu wykroczeń i Kodeksu karnego.

Kodeks wykroczeń

Art. 90

Kto tamuje lub utrudnia ruch na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 91

Kto zanieczyszcza drogę publiczną lub na tej drodze pozostawia pojazd lub inny przedmiot albo zwierzę w okolicznościach, w których może to spowodować niebezpieczeństwo lub stanowić utrudnienie w ruchu drogowym, podlega karze grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

Art. 93

§ 1. Prowadzący pojazd, który, uczestnicząc w wypadku drogowym, nie udziela niezwłocznej pomocy ofierze wypadku, podlega karze aresztu albo grzywny.

§ 2. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w § 1, orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.

Art. 97

Uczestnik ruchu lub inna osoba znajdująca się na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także właściciel lub posiadacz pojazdu, który wykracza przeciwko innym przepisom ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym lub przepisom wydanym na jej podstawie, podlega karze grzywny do 3000 złotych albo karze nagany.

Kodeks karny

Art. 160

§ 1. Kto naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. [...]

Art. 162

§ 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu groźnym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo

ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

Postępowanie na miejscu zdarzenia drogowego

Sposób postępowania policjanta, który przybył na miejsce zdarzenia drogowego, reguluje zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach oraz zarządzenie nr 59 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lipca 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie pełnienia służby na drogach (Dz. Urz. KGP poz. 95).

§ 28

1. Policjant po uzyskaniu informacji o zdarzeniu drogowym:
  - 1) dokumentuje w notatniku służbowym źródło i czas jej uzyskania;
  - 2) informuje o zdarzeniu drogowym dyżurnego, jeżeli informację o tym uzyskał od innej osoby;
  - 3) na polecenie dyżurnego niezwłocznie udaje się na miejsce zdarzenia drogowego.
2. Użycie sygnałów uprzywilejowania pojazdu Policji w celu dojazdu na miejsce zdarzenia drogowego, odbywa się zgodnie z przepisami ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

§ 29

1. **Policjant, który pierwszy przybył na miejsce zdarzenia drogowego**, informuje o tym dyżurnego oraz podejmuje w szczególności następujące czynności:
  - 1) **zabezpiecza miejsce zdarzenia drogowego** w celu uniknięcia kolejnego zdarzenia drogowego oraz organizuje ruch drogowy w nowo powstałej sytuacji poprzez:
    - a) **ustawienie pojazdu Policji w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne oraz uczestników ruchu drogowego**,
    - b) **włączenie niebieskich świateł błyskowych w pojeździe Policji**,
    - c) zastosowanie ostrzegawczych urządzeń technicznych oraz znaków drogowych służących do zabezpieczania miejsca zdarzenia drogowego, jeżeli posiada je na wyposażeniu;
  - 2) **wydobywa lub uwalnia osobę ranną z pojazdu**;
  - 3) **udziela osobie rannej pierwszej pomocy**;
  - 4) wzywa zespół ratownictwa medycznego, a w razie potrzeby również inne służby ratownicze;
  - 5) **usuwa z miejsca zdarzenia drogowego osoby postronne**;
  - 6) **zabezpiecza miejsce zdarzenia drogowego dla przeprowadzenia czynności procesowych, poprzez ochronę śladów kryminalistycznych przed ich utratą bądź zniekształceniem**, w tym również przez służby ratownicze i techniczne;
  - 7) wykonuje działania mające na celu zapewnienie porządku i bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia drogowego, ustalając formy współpracy i współdziałając

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA DROGOWEGO

- z innymi służbami ratowniczymi w celu zminimalizowania jego skutków;
- 8) **dokonyuje wstępnej oceny zdarzenia drogowego**, a w razie potrzeby przekazuje dyżurnemu informację o konieczności:
    - a) przybycia dodatkowych sił wsparcia, innych służb ratowniczych lub służb technicznych zarządcy drogi,
    - b) przybycia osoby pełniącej nadzór w jednostce organizacyjnej Policji, celem skoordynowania wszystkich działań,
    - c) czasowego zamknięcia lub ograniczenia ruchu drogowego,
    - d) zorganizowania objazdów,
    - e) ewakuacji uczestników ruchu drogowego zablokowanych na drodze dwujezdniowej;
  - 9) **ustala uczestników i świadków zdarzenia drogowego**, odnotowując ich dane personalne oraz przeprowadza z nimi rozmowę w zakresie niezbędnym do wstępnego ustalenia przebiegu zdarzenia drogowego;
  - 10) podejmuje pościg, jeżeli sprawca zdarzenia drogowego zbiegł z jego miejsca i istnieje prawdopodobieństwo jego schwytania lub informuje dyżurnego o konieczności podjęcia czynności zmierzających do schwytania tego sprawcy;
  - 11) **ustala obrażenia osób rannych oraz miejsce ich hospitalizacji**;
  - 12) **poddaje**, w miarę możliwości, kierującego pojazdem oraz osobę, w stosunku do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w zdarzeniu drogowym, **badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu**.
2. Czynności określonych w ust. 1 pkt 1 lit. b i c nie stosuje się, jeżeli pojazd Policji oraz pojazdy uczestniczące w zdarzeniu drogowym znajdują się poza jezdnią, a prowadzone czynności służbowe nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa.

§ 30

1. Policjant, o którym mowa w § 29, **po przybyciu na miejsce zdarzenia drogowego patrolu skierowanego przez dyżurnego do jego obsługi, przekazuje dowódcy patrolu informację o wykonywanych czynnościach i dokonanych ustaleniach, a następnie pozostaje do jego dyspozycji, jeśli dowódca patrolu uzna to za konieczne**.
2. Z czynności wykonanych na miejscu zdarzenia drogowego, wstępnie zakwalifikowanego jako wypadek drogowy, policjant, o którym mowa w § 29, sporządza notatkę urzędową, którą przekazuje dowódcy patrolu.

Rodzaje zabezpieczenia miejsca zdarzenia drogowego

Stosowane są 2 rodzaje zabezpieczenia miejsca zdarzenia:

- **osobowe** – polega na zabezpieczeniu miejsca poprzez ustawienie w odpowiednich punktach policjantów lub innych osób (np. strażaka, funkcjonariusza Straży Miejskiej, żołnierza), które nie dopuszczają do miejsca zdarzenia osób postronnych,
- **techniczne** – polega na odgradzeniu miejsca zdarzenia za pomocą taśm, płotów, parawanów itp. przeszkód, których nie mogą przekraczać osoby postronne.

W praktyce najskuteczniejsze jest stosowanie obu form zabezpieczenia jednocześnie. Pozwala to całkowicie wyeliminować dostęp do miejsca zdarzenia osobom postronnym i zacieranie lub zniekształcanie przez nie śladów kryminalistycznych. Po przybyciu na miejsce zdarzenia policjant powinien określić obszar, na którym doszło do zdarzenia drogowego. Następnie wykorzystując posiadane siły i środki, powinien zabezpieczyć ten obszar, zwłaszcza przed dostępem osób postronnych.

Uprawnienia do kierowania ruchem drogowym

Skutkiem zdarzenia drogowego może być zablokowanie jezdni w sposób uniemożliwiający ruch pojazdów. Może do tego dojść z powodu takiego uszkodzenia pojazdów uczestniczących, że niemożliwe jest ich usunięcie bez specjalistycznego sprzętu, uszkodzenia elementów infrastruktury drogowej (np. przewrócenia słupa) lub ze względu na charakter zdarzenia, tj. wypadek drogowy, kiedy zabronione jest przemieszczanie jakichkolwiek obiektów do czasu wykonania oględzin miejsca zdarzenia i zabezpieczenia śladów.

W przypadku zablokowania jezdni policjanci obecni na miejscu zdarzenia są zobowiązani do podjęcia czynności zmierzających do przywrócenia ruchu. Jeżeli droga jest całkowicie nieprzejezdna w obu kierunkach, należy powiadomić o tym dyżurnego właściwej miejscowo jednostki Policji i zorganizować objazdy. Jeżeli zaś droga jest zablokowana tylko częściowo i na jednej części jezdni może odbywać się ruch, policjanci zabezpieczający miejsce zdarzenia powinni podjąć kierowanie ruchem drogowym.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami kierowanie ruchem drogowym mogą podjąć wyłącznie policjanci posiadający odpowiednie przeszkolenie w tym zakresie. Jednakże **zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach w § 2 ust. 4 pkt 1 wprowadza wyjątek od tej reguły i dopuszcza kierowanie ruchem drogowym przez policjantów niemających wiedzy specjalistycznej i umiejętności w tym zakresie podczas wykonywania tej czynności w miejscu zdarzenia drogowego lub podczas zabezpieczania imprezy na drodze**. Kierowanie ruchem drogowym na miejscu zdarzenia drogowego można podjąć na dwa sposoby:

- kierowanie na objazdy,
- zorganizowanie ruchu wahadłowego.

W pierwszym przypadku, przy całkowitym zablokowaniu drogi, na odpowiednich skrzyżowaniach poprzedzających miejsce zdarzenia należy wyznaczyć posterunki policjantom, którzy zamkną dla ruchu drogę, na której doszło do zdarzenia, i skierują uczestników ruchu drogowego na objazdy, informując kierujących o ich przebiegu.

W drugim przypadku, kiedy jezdni jest częściowo przejezdna, można zorganizować ruch wahadłowy. Polega on na naprzemiennym przepuszczaniu pojazdów z przeciwnych kierunków ruchu po przejeżdżnym odcinku jezdni. Jeśli odcinek ten jest krótki, kierowanie ruchem może podjąć jeden policjant. Najczęściej jednak, dla zachowania maksimum bezpieczeństwa, do tej czynności kierowani są dwaj policjanci, którzy ustawiają się w miejscu widocznym dla kierujących na przeciwnych końcach przejeżdżnego odcinka jezdni i naprzemiennie dopuszczają ruch w przeciwnych kierunkach, podając kierującym odpowiednie sygnały. Należy zaznaczyć, że w takim przypadku jeden z policjantów jest tzw. wiodącym i to

on decyduje o otwieraniu i zamykaniu ruchu dla przeciwnych kierunków, zaś drugi policjant dostosowuje swoje sygnały do poleceń wiodącego.

Sposób podawania sygnałów dla kierujących przez policjanta jest przedstawiony w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie kierowania ruchem drogowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 143, z późn. zm.).

Najczęściej popełniane błędy

Policjanci pełniący na co dzień służbę patrolowo-interwencyjną zwykle mają zupełnie inne zadania niż zabezpieczenie miejsca zdarzenia drogowego. Duża liczba i różnorodność tych zadań wpływa na to, że zdarza im się w trakcie takiego zabezpieczenia popełniać błędy, które z pozoru błahie, mogą w znacznym stopniu utrudnić lub też w skrajnych przypadkach uniemożliwić prawidłowe wykonanie czynności. Zdarza się to zwłaszcza policjantom z niewielkim stażem służby, którzy ucząc się pod nadzorem bardziej doświadczonych kolegów, jak prawidłowo pełnić służbę, często z niewiedzy lub przez nadmierną chęć „wykazania się” mogą popełniać błędy. Do najczęściej popełnianych błędów należą:

- „sprzątanie” miejsca zdarzenia – po przyjeździe na miejsce zdarzenia policjanci zastają często mnóstwo „śmieci”, tj. elementów uszkodzonych pojazdów, odłamki szkła, części garderoby itp. i próbują je usunąć z jezdni, aby nie zagrażały bezpieczeństwu i porządkowi, i umożliwić ruch innym pojazdom; należy pamiętać, aby BEZWZGLĘDNIEMIE TEGO NIE ROBIĆ; z pozoru bezładnie porzucane tego typu rzeczy są w stanie przekazać bardzo dużo informacji policjantowi, który będzie wykonywał czynności dochodzeniowo-śledcze, mogą świadczyć o kierunkach przemieszczania się uczestników ruchu, ich prędkości, miejscu, kierunku i sile uderzenia czy liczbie uczestników zdarzenia;
- niewłaściwe zabezpieczenie lub zacieranie śladów kryminalistycznych – policjanci często nie zdają sobie sprawy, że niedostrzegalne na pierwszy rzut oka zarysowanie jezdni, grudki ziemi, plamy płynów mogą w istotny sposób przyczynić się do prawidłowej oceny sytuacji przez funkcjonariusza prowadzącego czynności dochodzeniowo-śledcze; policjant, który przybył na miejsce zdarzenia i je zabezpiecza, powinien jak najmniej poruszać się po miejscu tego zdarzenia i nie może dopuścić do przemieszczania się po nim innych osób (w tym funkcjonariuszy współpracujących służb); w przeciwnym wypadku może to spowodować zniekształcenie lub zniszczenie śladów; oczywiście w przypadku prowadzenia akcji ratowniczej (np. wydobywania ludzi ze zniszczonych pojazdów) nie wolno utrudniać czynności, ale po zażegnaniu niebezpieczeństwa należy dążyć do tego, aby nikt nie przemieszczał się w miejscu zdarzenia; trzeba również zadbać, aby ślady nie uległy zniszczeniu z innych powodów, np. skutek pogorszenia się warunków atmosferycznych; można np. osłonić je folią lub innymi przedmiotami albo dokładnie oznaczyć miejsce ich położenia;
- wskazanie sprawcy zdarzenia – jest to częsty błąd popełniany nawet przez doświadczonych policjantów; należy pamiętać, że policjanci służby patrolowo-interwencyjnej nie są specjalistami w zakresie ruchu drogowego, ich zadania bardzo się różnią od zadań policjantów „drogówki” i przez

to może dojść do błędnego wskazania sprawcy; dlatego nie należy wskazywać sprawcy przed przyjazdem policjantów ruchu drogowego, którzy mają odpowiednią wiedzę; błąd ten nie uniemożliwia przeprowadzenia czynności, lecz znacznie je utrudnia i często prowadzi do kierowania wniosków do sądu w sytuacjach, gdy można sprawę zakończyć na miejscu, np. nakładając na sprawcę mandat karny.

Podsumowanie

Zabezpieczenie miejsca zdarzenia drogowego to czynność z pozoru prosta, czasem lekceważona przez policjantów, w rzeczywistości jednak bardzo istotna oraz wymagająca wiedzy i umiejętności. Zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach nakłada na policjantów wiele obowiązków w związku z wykonywaniem czynności zabezpieczenia miejsca zdarzenia drogowego. Przytoczone przepisy jednoznacznie wskazują, że jest to czynność bardzo ważna, a właściwe jej wykonanie, zgodnie zobowiązującymi procedurami, bez popełniania wskazanych błędów, gwarantuje wyeliminowanie niebezpieczeństwa dla osób postronnych, ograniczenie skutków zdarzenia i prawidłowy przebieg czynności procesowych.

¹ Dz. Urz. KGP z 2018 r. poz. 108, z późn. zm.

² S. Czerw, *Kryminalistyczne badanie miejsca zdarzeń*, w: *Teknika kryminalistyczna*, red. W. Kędzierski, t. 1, Szczytno 1993, s. 73, cyt. za: A. Sanecki, *Zabezpieczenie miejsca zdarzenia do czasu oględzin*, Szkoła Policji w Słupsku, Słupsk 2011, s. 10.

³ Zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach (Dz. Urz. KGP poz. 64, z późn. zm.), § 1 ust. 2 pkt 3.

⁴ Tamże, § 1 ust. 2 pkt 4.

⁵ Tamże, § 1 ust. 2 pkt 5.

⁶ T. Hanausek, *Kryminalistyka. Zarys wykładu*, Zakamycze 1998, s. 48, cyt. za: A. Sanecki, *Zabezpieczenie miejsca zdarzenia do czasu oględzin*, s. 10.

⁷ J. Sehn, *Ślady kryminalistyczne*, w: „Z Zagadnień Kryminalistyki” 1960, nr 1, s. 25.

⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.), art. 1 § 1, 2, 3 i art. 7 § 1.

⁹ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281, z późn. zm.), art. 1 § 1.

¹⁰ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450, z późn. zm.), art. 2 pkt 17.

¹¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, art. 115 § 11.

Summary

Securing of a traffic incident scene performed by an on-duty patrol police officer until the arrival of the road traffic police unit

In the article there were discussed legal bases of securing of a traffic incident scene, definitions used while performing these actions as well as duties and criminal responsibility of participants of the incident. Moreover, there was described an algorithm of conduct at the traffic incident scene. Types of securing, the eligibility to control road traffic as well as the most common mistakes were also presented in the article.

Thumaczenie: Katarzyna Olbryś